

ABSTRAKT

Téma vztah lékař - pacient je natolik široké, že tato práce nemůže zdaleka obsáhnout všechny jeho aspekty. Cílem bylo zejména vystihnout nejzákladnější instituty vztahu lékaře a pacienta, a to ve světle přelomového období před nástupem reformy zdravotnictví.

Historický vývoj zdravotnického práva v České republice je shrnut hned v první kapitole práce, jejímž cílem bylo převážně vyjádřit složitou úlohu postkomunistických zemí v souvislosti s jejich snahou zařadit se do moderního systému, v té době pro zbytek Evropy naprosto přirozeného.

Druhá kapitola obsahuje výčet základních prvků ovládajících vztah mezi lékařem a pacientem včetně definice velmi významného pojmu *lege artis*, jehož vysvětlení je nezbytnou součástí každé publikace zabývající se zdravotnickým právem. Kapitola poskytuje komplexní pohled na instituty, které jsou pak z velké části podrobněji rozebrány v dalších kapitolách.

Následující tři kapitoly se zabývají problematikou informovaného souhlasu, povinné mlčenlivosti zdravotnických pracovníků a nakládání se zdravotnickou dokumentací.

Informovaný souhlas je stěžejním institutem zdravotnického práva a nejdůležitějším prvkem vztahu mezi lékařem a pacientem. V poslední době vychází množství publikací zabývajících se velmi podrobně informovaným souhlasem, poskytujících tolik informací, že eliminace tohoto širokého tématu do jedné kapitoly se stala velmi složitou. Jedná se o kapitolu nejrozsáhlejší a snad také vystihující ty nejdůležitější aspekty informovaného souhlasu.

Jelikož je jedním z hlavních směrů této práce snaha zdůraznit, že vztah lékaře a pacienta musí být velmi pevný a důvěryhodný, nemohou v ní chybět dva instituty spjaté s důvěrností a zachováváním lékařského tajemství, kterými jsou povinná mlčenlivost a nakládání se zdravotnickou dokumentací. Právě důvěra v profesionalitu lékaře je základním kamenem vztahu lékaře a pacienta.

Kapitola šestá se zabývá v prvé řadě vysvětlením pojmu euthanasie a podrobnější definicí aktivní a pasivní euthanasie. Užití dělení euthanasie na aktivní a pasivní je mnohdy kritizováno zejména kvůli možnému zlehčování takto závažné problematiky. Toto dělení je však užito v publikacích mnoha významných autorů z oblasti zdravotnického práva, a proto je i páteří výkladu o euthanasii v této práci.

Specifickými zákroky nazýváme zákroky natolik závažné a delikátní, že je vhodné se jimi zabývat v právní úpravě i literatuře mnohem podrobněji. Jedním z takových zákroků je i sterilizace, kterou se tato práce zabývá zejména v souvislosti s nástupem nové právní úpravy v zákoně o specifických zdravotních službách. Významnou součástí kapitoly sedmé jsou i informace získané studiem policejních spisů týkajících se vyšetřování vedeného na popud ombudsmana v záležitosti podezření na protiprávní provedení sterilizací u několika romských žen.

Poslední kapitola se zabývá trestněprávními aspekty vztahu lékař - pacient a obsahuje též výčet nejvýznamnějších trestných činů, kterých se mohou zdravotničtí pracovníci při výkonu svého povolání dopustit.

